

Odstraňovanie materiálov obsahujúcich azbest

AZBEST je technické označenie šiestich jemne vláknitých silikátových minerálov používaných pre svoje vhodné fyzikálne vlastnosti v priemysle. Azbesty vytvárajú dlhé tenké vláknité štruktúry, ktoré sa štiepajú po dĺžke.

Azbest je pre ľudský organizmus vysoko škodlivý. Jeho nebezpečnosť spočíva v malých rozmeroch jeho vlákien. Pri mechanickom poškodení sa ihličky azbestu dostávajú do vzduchu, kde sú schopné vznášať sa. Vdýchnutím sa dostávajú do pľúc, kde sa zabodnú do pľúcnych mechúrikov (ostré ihlice), dráždia ich a časom okolo nich môže vzniknúť rakovinový nádor. Ide o silne karcinogénnu látku.

Nesprávna manipulácia s materiálmi obsahujúcimi azbest predstavuje pre pracovníkov vysoké riziko – napr. rakovina mezoteliómu (nádor pohrudnice), rakovina pľúc a azbestóza.

Žiadna úroveň expozície azbestu nie je považovaná za bezpečnú. Väčšina problémov vzniká po rokoch expozície. Nebezpečenstvo predstavuje sekundárna expozícia napr. z oblečenia po odstraňovaní materiálov s obsahom azbestu. V kontaminovanom prostredí môže azbest pretrvávajúť 48 – 72 hodín.

Azbestocementové materiály sa môžu nachádzať v azbestocementovej strešnej krytine alebo sú často súčasťou odpadového a kanalizačného potrubia hlavne starších bytových domoch.

Kto môže odstraňovať azbest?

Organizácia, ktorej udelil oprávnenie Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky.

Ako to prebieha?

1. Fyzická osoba, fyzická osoba podnikateľ, jedno-osobová SZČO, právnická osoba oprávnená na podnikanie, správca budov a pod. – objednávateľ si zadá objednávku u oprávnenej spoločnosti na realizáciu odstraňovania azbestu. Ide o platenú službu.
2. Následne požiadajú oprávnená spoločnosť príslušný RÚVZ na vydanie rozhodnutia na odstraňovanie azbestu. Rozhodnutie sa vydáva na odstraňovanie materiálov obsahujúcich azbest vo vonkajších priestoroch alebo v interiéri budov. Vo vnútorných priestoroch je v rozhodnutí podmienka vykonať meranie koncentrácie azbestových vlákien po demontáži azbestocementových materiálov.
3. Pred samotnou demontážou oprávnená spoločnosť nahlási výkon demontážnych prác.
4. Po skončení demontáže vykoná spoločnosť opakovane nahlásenie ukončenia demontáže.

Pri odstraňovaní azbestu je mimoriadne dôležitá stabilizácia azbestových vlákien a bezpečné odstránenie azbestocementového odpadu oprávnenou spoločnosťou na likvidáciu nebezpečného odpadu. Pri ochrane zamestnancov je základ používanie OOPP a v prípade vnútorných priestorov povysávanie priestoru špeciálnym vysávačom.

Zdroj:

1. Alleman, J. E., Mossman, B. T., 1997, AsbestosRevisited. Scientific American, s. 54 – 57

2. NV SR č. 121/2024 Z. z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym faktorom, mutagénnym faktorom alebo reprodukčne toxickým faktorom pri práci
3. Zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia v znení zmien a doplnkov
4. NV SR č. 253/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou azbestu pri práci
5. www.proresearch.nl/wat-is-asbest
6. [Azbest \(osinek\). Zdravotní rizika, expozice a bezpečná likvidace \(bezpecnostprace.info\)](http://Azbest(osinek).Zdravotnírizika,expozicea bezpečnálikvidace(bezpecnostprace.info))